FRIVILLIGT ARBEJDES BETYDNING FOR TILLID OG POLITISK INTERESSE

HANS-PETER QVIST

AALBORG UNIVERSITET

To centrale spørgsmål

- Er der en sammenhæng mellem deltagelse i frivilligt arbejde og social tillid? I givet fald, hvilken sammenhæng?
- Er der en sammenhæng mellem deltagelse i frivilligt arbejde og interesse for politik? I givet fald, hvilken sammenhæng?

To hypoteser

Socialisationshypotesen:

- Tillid og politisk interesse skabes gennem socialisation mellem deltagerne.
- Tillid skabes i foreninger, fordi de udgør en arena, der muliggør ansigt-til-ansigt kontakt mellem mennesker på tværs af sociale, politiske og etniske skel.

Institutionshypotesen:

- Tillid skabes ved, at foreninger udgør en demokratisk infrastruktur, som sikrer muligheden for at ytre og forsvare sine interesser.
- Demokratiske institutioner medvirker til at sikre, at man opnår en retfærdig behandling, hvis tilliden brydes.
- Foreninger medvirker til at sikre en følelse af, at man har mulighed for at påvirke de forhold, man lever under, hvilket kan stimulere politisk interesse.

Svært at skelne årsag og virkning

Frivilligt arbejde → Tillid/politisk interesse

Frivilligt arbejde ← Tillid/politisk interesse

Frivilligt arbejde ↔ Tillid/politisk interesse

Kort om undersøgelsens data

- Frivillighedsundersøgelsen 2012 (Fridberg & Henriksen, 2014). Udført som et samarbejde imellem SFI og Aalborg Universitet.
- Spørgeskemaundersøgelse med 2809 besvarelser i 2012 (svarprocent 67 %).

- Reference: T. Fridberg, & L. S. Henriksen (2014): *Udviklingen i frivilligt arbejde - 2004-2012*. København: SFI - det nationale forskningscenter for velfærd.

Forskellige typer tillid

Social tillid:

- *Mener du, at de fleste mennesker i det store og hele er til at stole på, eller kan man ikke være for forsigtig, når man har med andre mennesker at gøre?'*

To yderligere mål for tillid:

- *'Fortæl mig, hvor meget du personligt stoler på hver af de grupper, jeg nu nævner: Hvor meget stoler du på…?*

Partikulær tillid*:*

1. Din familie
2. folk fra dit kvarter eller lokalområde
3. folk du kender personligt.

Generaliseret tillid:

1. folk du møder første gang
2. folk med en anden religion,
3. folk med en anden nationalitet

- Der konstrueres tre forskellige indeks. For at lette fortolkning løber alle skalaer fra 0-1.
- NB! 0 = meget lav grad af tillid; 1 = meget høj grad af tillid

Er frivillige mere tillidsfulde end ikke-frivillige?

	Ikke-frivillig	Frivillig	T-test
Partikulær tillid	0.86	0.88	***
Generaliseret tillid	0.59	0.65	***
Social tillid	0.68	0.72	***

N ≥ 2515. * p<0.05 ** p<0.01 *** p<0.001

Frivillige signifikant mere tillidsfulde end ikke-frivillige på alle tre mål for tillid!

Kontrollerede regressionsanalyser

Sammenhængen vedbliver med at være signifikant, når vi kontrollerer for:

- Uddannelse
- Arbejdsmarkedstilknytning
- At respondenten er opvokset udenfor Danmark
- Hvor man bor
- Antal år respondenten har boet i sit nuværende lokalområde
- Køn
- Alder (og alder kvadreret)

- Sammenhængen bliver stærkere, når vi benytter en såkaldt instrumentvariabel til at kontrollere for, at tillid også kan forklare deltagelse i frivilligt arbejde ved at skabe ”kunstig” tidsdimension:

Tradition for frivilligt arbejde i familien → Frivillig → Tillid / politisk interesse

ER DER INTERNE FORSKELLE PÅ DE FRIVILLIGE?

Deskriptive forskelle

Antal områder	1	2	3 eller flere	F-test
Partikulær tillid	0.88	0.89	0.89	Ikke sign.
Generaliseret tillid	0.64	0.68	0.69	*
Social tillid	0.71	0.74	0.78	**

N ≥ 882. * p<0.05 ** p<0.01 *** p<0.001

	Bestyrelses ell. Udvalgsarbejde	Undervisning Ell. instruktion
Partikulær tillid	0.89*	0.88
Generaliseret tillid	0.66	0.64
Social tillid	0.74***	0.72

N ≥ 882. * p<0.05 ** p<0.01 *** p<0.001

Kun små interne forskelle på de frivillige

- Der er kun små interne forskelle på de frivillige – og i de kontrollede analyser bliver disse effekter insignifikante.

Interessante fraværende effekter

- Analysen viser, at personer der bruger mere tid på den frivillige indsats ikke er mere tillidsfulde end personer, der bruger kortere tid.
- Analysen viser, at personer der er medlem af den forening de arbejder frivilligt for ikke er mere tillidsfulde end personer, der ikke er medlem.

Konklusion

- Det ser ud til, at det primært er afgørende for tillid, om man deltager i frivilligt arbejde eller ej – og i mindre grad hvor meget man deltager, i hvad man deltager eller på hvilken måde man deltager.

HVAD MED POLITISK INTERESSE?

Er frivillige mere politisk interessede?

	Ikke-frivillige	Frivillige	T-test
Politisk interesse	0.41	0.43	Ikke sign.

N = 2784. * p<0.05 ** p<0.01 *** p<0.001

Frivillige er umiddelbart lidt mere politisk interesserede, men ikke signifikant.

	Aktivitetorienteret	Velfærdsorienteret	Politiskorienteret
Politisk interesse	0.41	0.41	0.50***

N = 965. * p<0.05 ** p<0.01 *** p<0.001

Typen af indsatsen er helt afgørende

Politisk orienteret frivilligt arbejde = Miljøområdet, bolig og lokalsamfund, fagligt arbejde samt politiske og internationale aktiviteter

Kontrollerede analyser

- Stærkere sammenhæng når vi tager højde for, at politisk interesse også kan forklare deltagelse i frivilligt arbejde.
- Typen af den frivillige indsats er helt afgørende for politisk interesse. Det er således personer, der deltager i politisk orienteret frivilligt arbejde, som er mere politisk interesserede.

Konklusion

- Frivillige er signifikant mere tillidsfulde end ikke-frivillige.
- Sammenhængen ser ud til at være stærkere, når man tager højde for, at tillid også kan forklare deltagelse i frivilligt arbejde. Dette indikerer, at deltagelse i frivilligt arbejde faktisk kan give et ”løft” til en persons tillidsniveau.
- Det ser ud til, at det primært er afgørende for tillid, om man deltager i frivilligt arbejde eller ej – og i mindre grad hvor meget man deltager, i hvad man deltager eller på hvilken måde man deltager.
- Frivilligt arbejde har en sammenhæng med politisk interesse, men kun hvis det drejer sig om politisk orienteret frivilligt arbejde.

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN!

AALBORG UNIVERSITET